

Time : 2 hrs

CODE - WATT

Mark : 50

- N.B. :**
- 1) Question 1, 2, 3 are compulsory
 - 2) Answer any two from the rest
 - 3) Figures to the right indicate full marks
 - 4) Draw sketches and diagrams wherever necessary
 - 5) Use of map stencil is allowed
- Q.1** On the outline map of Mumbai, name and mark the following **5**
- i) A pilgrim centre
 - ii) An area in S. Mumbai for sewage disposal
 - iii) An international Airport
 - iv) An extensive green area in Mumbai
 - v) An area of intensive quarrying.
- OR**
- Q.1** On the outline map of konkan, mark and name the following **5**
- i) A bird sanctuary
 - ii) A most polluted river
 - iii) An important port in Raigarh district
 - iv) A fort in sindhudurg district
 - v) A pilgrim centre in Thane district.
- Q.2** Write short notes on any two of the following **10**
- i) Forest management
 - ii) Famines and food shortage
 - iii) Nuclear energy
 - iv) Potentials of tourism development in India
 - v) Development of energy resources.
- Q.3** Give reasons for any three of the following **15**
- i) Adequate food supply could be available to support the rising world population
 - ii) Hydel Power cannot be developed everywhere
 - iii) Forest regulate the climate of a place
 - iv) Tourism has bright future prospectus
 - v) Wind energy is more useful in rural areas.
- Q.4** What is the relationship between food, nutrition and health ? **10**
- Q.5** Classify the energy resources according to their nature **10**
- Q.6** What are the measures to conserve forests ? **10**
- Q.7** What are the steps taken by the Government of India to develop tourism ? **10**

P.T.O....2

वेळ : २ तास	मराठी भाषांतर	एकूण गुण : ५०
सुचना :	१) प्रश्न क्र. १, २ व ३ आवश्यक सोडवा. २) उर्वरीत प्रश्नांपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. ३) उजवीकडील ठळक आकडे प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात. ४) आवश्यक त्याठिकाणी सुबक नकाशा व आकृत्या काढा. ५) नकाशा टेन्सिल वापरण्यास अनुमती आहे.	
प्र.१	तुम्हास दिलेल्या मुंबईच्या नकाशा आराखड्यात खालील गोष्टी दाखवा व नावे लिहा. १) एक धार्मिक केंद्र २) सांडपाणी विल्लेवाटसाठीचे दक्षिण मुंबईतील एक क्षेत्र ३) एक आंतरराष्ट्रीय विमानतळ ४) उत्तर मुंबईतील एक विस्तृत हरित क्षेत्र ५) एक सखोल खाणकाम क्षेत्र	५
	किंवा	
	तुम्हास दिलेल्या कोकणच्या नकाशा आराखड्यात खालील गोष्टी दाखवा व नावे लिहा. १) एक पक्षी संग्रहालय २) एक अति प्रदूषित नदी ३) रायगड जिल्ह्यातील एक महत्वाचे बंदर ४) सिंधुदुर्ग जिल्ह्यातील एक किल्ला ५) ठाणे जिल्ह्यातील एक धार्मिक केंद्र	५
प्र.२	टिपा लिहा (कोणतेही दोन) १) वन व्यवस्थापन २) उपासमार आणि अन्नाची कमतरता. ३) अणुउर्जा ४) भारतातील पर्यटन विकासास वाव ५) उर्जासाधनांचा विकास	१०
प्र.३	कारणे द्या. (कोणतेही तीन) १) जगातील वाढत्या लोकसंख्येला पुरले इतपत अन्नसाठा उपलब्ध होऊ शकतो. २) जलविद्युत उर्जा कोठेही निर्माण होऊ शकत नाही. ३) एखाद्या ठिकाणचे हवामान वनांमुळे नियंत्रित होते ४) पर्यटन व्यवसाय विकासास भविष्यात चांगला वाव आहे. ५) ग्रामीण भागामध्ये पवन उर्जा जास्त फायद्याची असते.	
प्र.४	अन्न, सकस आहार आणि आरोग्य यांच्यातील सहसंबंध कोणता ? स्पष्ट करा.	१०
प्र.५	उर्जा साधनांच्या स्वरूपानुसार त्यांचे वर्गीकरण करा.	१०
प्र.६	वनसंवर्धनाचे उपाय कोणते ? स्पष्ट करा.	१०
प्र.७	पर्यटनविकासासाठी भारत सरकारने केलेल्या उपाययोजना कोणत्या ?	१०